

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

СТАНОВИЩЕ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	853-03-58
Дата	10 / 09 2018г.
За дейността на	

Относно: Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 г., № 711-00-4, внесен от Висшия съдебен съвет на 31.05.2017 г. и Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2017 г., № 830-00-3, внесен от Висшия съдебен съвет на 30.05.2018 г.

На свое заседание, проведено на 25 юли 2018 г., Комисията по правни въпроси разгледа Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 г., № 711-00-4, внесен от Висшия съдебен съвет на 31.05.2017 г. и Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2017 г., № 830-00-3, внесен от Висшия съдебен съвет на 30.05.2018 г.

На заседанието присъстваха от Върховния касационен съд: г-н Лозан Панов - председател на Върховния касационен съд и г-жа Роза Георгиева – началник на кабинета.

Докладите за прилагането на закона и за дейността на съдилищата бяха представени от г-н Лозан Панов, който изложи данни за дейността на съдебната власт, съдебната карта, сградния фонд, съдебната администрация и акцентира върху неравномерната натовареност по райони в страната.

Той обобщи, че за 2016 г. броят на всички дела за разглеждане в съдебната система, без тези във ВКС, е 634 239 броя, а за 2017 г. техният брой е 682 130. Г-н Панов добави, че през 2016 г. 455 384 дела са приключили със съдебен акт по същество, а през 2017 г. тези актовете са 493 812. Прекратените производства през 2016 г. са 77 758, като за 2017 г. техният брой е 79 477 и в края на 2016 г. има 101 097 неприключили дела, а през 2017 г. броят им е 108 841. Г-н Панов посочи, че по тези показатели се наблюдава леко увеличение на броя на делата в разглеждания период.

По отношение работата на съдилищата беше отбелязано, че в районните съдилища към областните центрове броят на съдиите през 2016 г. е 655, като общият брой на делата, разглеждани от тях, е 359 745 броя. За 2017 г. числеността на съдиите в районните съдилища към областните центрове е 659, като от тях се разглеждат 392 062 дела. В останалите районни съдилища – извън областните центрове – броят на съдиите е съответно 341 съдии за 2016 г. и 336 съдии за 2017 г. като общият брой дела, които са разглеждали е 139 291 за 2016 г. и 157 897 дела за 2017 г.

Г-н Панов уточни, че броят на разглежданите дела от районните съдилища между двете поредни години се е увеличил с 13,36 на сто.

По отношение работата на окръжните съдилища беше изложено, че през 2016 г. броят на съдиите е 777, а през 2017 г. техният брой в 774. В този период окръжните съдии са имали за разглеждане 116 722 дела през 2016 г. и 113 270 дела – през 2017 г. От общия брой разглеждани през 2016 г. дела 81 380 са граждански, а 35 342 са наказателни, като това съотношение през 2017 г. е 77 162 - граждански производства и 36 108 – наказателни.

17 623 дела са разгледали апелативните съдилища през 2016 г., като 13 994 са приключили със съдебен акт по същество, 815 производства са прекратени и 2 814 са неприключили. От разглежданите от апелативните съдилища дела 13 286 са граждански производства и 4 337 са наказателни. През 2017 г. разглежданите от тези съдилища дела са 18 255, като от тях 14 238 са приключили със съдебен акт по същество, 836 са прекратени и 3 136 са висящи в края на годината. Данните показват, че през 2017 г. е увеличен броят на делата, разглеждани от апелативните съдилища, спрямо 2016 г. с 3,59 на сто.

По отношение на военните съдилища справките сочат, че през 2016 г. и 2017 г. във военните съдилища са работили 17 съдии, които са разгледали съответно 858 производства през 2016 г. и 646 - през 2017 г.

Така изложени данните разкриват, че средната натовареност на районните съдилища в областните центрове през 2016 г. е 52,9 дела на месец, а за 2017 г. - 57,60 дела месец. За районните съдилища извън областните центрове, средната натовареност е съответно 37,47 дела месечно на съдия за 2016 г. и 44,34 дела месечно за 2017 г. На тази база най-натоварен е Софийският районен съд със средно 69,73 дела средно на месец за 2016 г. и 79,39 дела средно на месец за 2017 г.

В окръжните съдилища данните сочат, че средата натовареност през 2016 г. е 14,9 дела на месец на съдия, а месец за 2017 г. – 14,41 дела. Същевременно натовареността на Софийския градски съд е 34,09 дела за 2016 г. и 30,97 дела месечно за 2017 г. В този период се наблюдава и много висока натовареност на специализирания наказателен съд, на който се падат 31,05 дела месечно на съдия за 2016 г. и 32,17 дела месечно на съдия за 2017 г. В същото време данните разкриват, че окръжните съдилища в Търговище, Кърджали, Враца и Монтана разглеждат през 2016 г. и 2017 г. средно под 7 дела на месец.

Средната натовареност на апелативните съдилища през 2016 г. е 9,33 дела за разглеждане месечно и 9,65 дела месечно за 2017 г. Същевременно натовареността на съдиите в Софийски апелативен съд е 13,22 дела на месец за 2016 г. и 14,17 дела месечно за 2017 г. Най-слабо натоварени са апелативният специализиран съд, на който се падат 2,98 дела месечно за

2016 г. и 3,30 дела месечно за 2017 г. Същевременно натовареността на Военно – апелативният съд е 1,78 дела месечно през 2016 г. и 1,24 дела дела месечно за 2017 г.

За подобряване на работата на съдилищата през 2016 г. и 2017 г. е от значение както равномерното разпределение на делата, така и броят на служителите в съдилищата спрямо натовареността на съответния съд, като се отчита спецификата на отделните звена. Съотношението на съдебната администрация към броя на магистратите през 2016 г. за районните съдилища в областните центрове е 2.8 административни служители на един съдия и 2,83 за 2017 г. За Софийския районен съд този коефициент е 3,17 за 2016 г. и 3,15 за 2017 г.

В останалите районни съдилища извън областите центрове тази пропорция е съответно 3,98 за 2016 г. и 4.04 за 2017 г.

Средното съотношение по този показател за окръжните съдилища е 1,97 административни служителя на един съдия за 2016 г. и 1,98 административни служителя на един съдия за 2017 г.

За апелативните съдилища това съотношение се променя от 1,32 за 2016 г. на 1,28 за 2017 г., като по отношение на Софийския апелативен съд данните показват, че 1,14 съдебни служителя работят с един магистрат за 2016 г. и 1,04 – за 2017 г. Същевременно във Военно-апелативния съд през 2016 г. и 2017 г. съотношението е двама служители на един магистрат.

Друг приоритет за обезпечаване на работа на съда е поставен върху осигуряването на подходящ сграден фонд и неговото управление. През 2016 г. и 2017 г. се търсят решения на въпроса за сградната обезпеченост на Районен съд – гр. Карлово, недостигът на съдийски кабинети в Съдебната палата в София, Апелативния съд - Велико Търново, Апелативен съд – Варна, Апелативен съд - Пловдив и окръжен съд – Габрово. От саниране и ремонтни дейности се нуждаят сградите на окръжен съд – Ловеч, окръжен съд – Плевен и окръжен съд – Кърджали.

По отношение работата на Върховния касационен съд, г-н Панов посочи, че в него през 2016 г. и 2017 г. работят 110 съдии.

През 2016 г. решените дела във Върховния касационен съд са 9 902 броя, а през 2017 г. броят им е 9 802. Общият брой на постъпилите дела и заварените от предходната година производства е 14 087 за 2016 г. и 14 018 дела – за 2017 г., като председателят на Върховния касационен съд добави, че се откроява трайна тенденция за постепенно намаляване на функциите на върховните съдии като инстанционен контрол и съсредоточаване на дейността им върху уеднаквяване на съдебната практиката.

През 2016 г. Върховният касационен съд е образувал 12 тълкувателни дела и е постановил 13 тълкувателни решения и постановления.

За 2017 г. образуваните тълкувателни дела са 24, като са постановени 13 тълкувателни решения.

В наказателната колегия на Върховния касационен съд на щат през 2016 г. са 32 съдии, а през 2017 г. техният брой е 27. Общият брой на производствата за разглеждане през 2016 г. е 1 638, а през 2017 г. броят им е 1 637. От тях приключилите през 2016 г. производства са 1 352, а през 2017 г. – 1 317. За 2016 г. приключилите в 3-месечен срок касационни дела са 86,27 на сто. През 2017 г. приключилите в едномесечен срок дела са 52,71 на сто, а приключилите в двумесечен срок са 18,40 на сто. При частните производства процентното съотношение е 88,58 на сто в едномесечен и 10,05 на сто в двумесечен срок.

В гражданската колегия на Върховния касационен съд през 2016 г. работят 57 съдии, като поради промени в персоналия състав на колегията към края на годината съдиите са 51. През 2017 г. тяхната численост е 48 съдии. Общият брой на делата за разглеждане през 2016 г., включващ касационни и частни производства, е 7 859 броя. През 2017 г. разглежданите от гражданската колегия дела са 7 922. От този брой приключените граждански производства за 2016 г. са 5 087 броя и 5 289 – за 2017 г. От решенията през 2016 г. дела 93,54 на сто на приключили в 3-месечен срок, а през 2017 г. извън този срок има незначителен брой дела.

В търговска колегия през 2016 г. работят 22 върховни съдии, а през 2017 г. техният брой е 21. Общият брой на делата, включващ касационни и частни производства, за разглеждане е 4 590 – за 2016 г. и 4 459 – за 2017 г. Приключените през 2016 г. търговски производства са 3 463, а през 2017 г. – 3 196. Данните показват, че за 2016 г. 83,22 на сто от актовете търговската колегия са постановени в срок до 3 месеца, като подобно е съотношението и за 2017 г.

В дискусиата взеха участие народните представители Данаил Кирилов, Христиан Митев и Крум Зарков.

Г-н Зарков обърна внимание на намиращите се в докладите законодателни предложения и постави въпроса за взаимодействието между трите власти по отношение на законотворческия процес.

Г-н Панов посочи, че до Министерството на правосъдието се отправят предложения, които са в следствие на работата от заседанията на Пленума на Висшия съдебен съвет, който обобщава работата и взаимодействия с комисиите към него и най-вече с Комисията по правни и институционални въпроси и Комисията по съдебна карта, натовареност и съдебна статистика към съдийската колегия.

В отговор на направената от г-н Панов констатация, г-н Кирилов посочи, че причина за големия обем промените в законодателството през 2016 г. и 2017 г. е стремежът на законодателния орган стриктно да се съобразява с изпълнението на плана по Механизма за сътрудничество и оценка и постите по него ангажирани. Той добави, че законодателните

промени целят създаването на по-благоприятна среда за работата на съдебната система и преодоляване на дисбалансите и уточни, че винаги в работата си Комисията по правни въпроси се осигурява и ще осигурява широко присъствие на всички, които са изразили готовност да вземат участие в законодателния процес.

В резултат на проведеното гласуване, Комисията по правни въпроси с 18 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се”, прие Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 г., № 711-00-4, внесен от Висшия съдебен съвет на 31.05.2017 г. и Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2017 г., № 830-00-3, внесен от Висшия съдебен съвет на 30.05.2018 г. и предлага на Народното събрание да приеме проекти за решение по тях със следната редакция:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

РЕШЕНИЕ

за приемане на Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 г.

Народното събрание на основание чл. 86, ал. 1 във връзка с чл. 84, т. 16 от Конституцията на Република България и чл. 30, ал. 2, т. 11 от Закона за съдебната власт

РЕШИ:

Приема Доклада за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2016 г.

Решението е прието от 44-то Народно събрание на ..... 2018 г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

РЕШЕНИЕ

**за приемане на Доклад за прилагането на закона и за дейността
на съдилищата през 2017 г.**

Народното събрание на основание чл. 86, ал. 1 във връзка с чл. 84, т. 16 от Конституцията на Република България и чл. 30, ал. 2, т. 11 от Закона за съдебната власт

РЕШИ:

Приема Доклада за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2017 г.

Решението е прието от 44-то Народно събрание на ..... 2018 г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

ДАНАИЛ КИРИЛОВ